

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe
Condita Ad Reductam**

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

XXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

Electori iterum cives armat.

Lustrationē instituit.

De unita Sedi Erfordia ad Electorē gratulationes.

XXXV.

Electori Magistratus ordinat.

Vicedominus.

litari per Europam celebris: Omni praesidio & Machinarum tonitru exceptus est: aliquot dies lætitiis insumptæ, præcipuum in nova munitione, suorum re votorum, delectamentum: postea Westphaliam repetiit: Elector ¶ ut civibus suis ostenderet non Imperium sibi violentum, sed quod Clementiâ consistit, placere, cives quæ reliquerant arma, resumere jubet, in foro convocat, paucis stipatus lustrat, ¶ totque millenis inermis se credit, quibus antea hostis videbatur; sed edocti jam de errore cives, quodque resisterint Principi, qui non libertati sed licentiæ ponere modum voluisse Victor ostendat. Incredibilis hinc animorum conversio, nec reliqua veteris morositatis studia, nisi forte penes quosdam obscuræ fortis, qui bonis publicis offensi, in rebus turbidis delectamenta quarunt. ¶ Sic iterum unita Sedi Erfordia. Cæsar, Reges, Principes Electori de felici successu gratulati sunt, etiam privatos ad eundem ausum Electoris humanitas provocavit. Ast ille prospera omnia non suæ virtuti, sed benignitati Numinis imputavit. Festivus ignes, arcus, & Triumphantis decora vetuit, quod reduxisset cives, quam triumphasse videri mallet.

Inter istos applausus non deposuit Elector pro Rep. curam. ¶ Ordinavit Magistratus: quæ statum concernunt, & publica, ¶ Vicedomino commisit, datis in cura-

IIIXXXIIII

curarum, & Consilii partem Assessoribus. Vetus hæc per Electoratum, & præsertim Erfordiæ imperitandi ratio. Judicia † Prætori, & Assessoribus mandavit, itidem ex veteri instituto: Sed illud utrobique novum, † quod quasi de ArchiEpiscopatu triumphasset & Erfordia, ex Civitatis Consulibus, Advocatis, Senatoribus ad hæc potestates quidem adoptati sint, sic victi mixti victoribus ad gubernacula assumpti. Senatus † etiam ordinatus, in eum prudentiores civium lecti, & data quotidiana Reip. disponendi potestas, potissimum quæ circa tribus, commercia, tutelas, successiones ex statutis versantur, & rituum libera secundum Augustanam confessionem, prout hæcenus viguit, ordinatio. † Senatoria Collegia in tria reducta, sicut tamen ne quis à dignitate sepositus, sed vel ampliorem, vel parem in aucto Collegio honorem adipisceretur. † Vicedominatus Reiffenbergio creditus, industriæ hoc in negotio præcimum. Sic ordinata Civilia: † militare præsidium suo Generali vigiliarum Præfecto Baroni de Leyen Elector credit, hic dum bellum civile propè Erfordiam ageretur, cum signis decem in Hungaria bello Turcico distentus, præcipuum fortitudinis, & virtutum militarium specimen in expugnatione quinque Ecclesiarum, & felici ac cruento ad S. Gothardum prælio edidit, vocatus cum veteri, & exercitato milite faustissimis

Judiciū civitatis.

Victi mixti victoribus.

Senatus lectus, ejusq̄ ampla potestas.

Collegia Senatoris reducta.

Reiffenbergius Vicedominus.

Baron de Leyen Gubernator.

*P.P. Socie-
tatis Iesu Col-
legium do-
nat Elector.*

*Monita E-
lectoris ad
utriusq; Re-
ligionis con-
cionatores.*

**MDCLXV
Revertitur
Herbipolim*

stiffimis auspiciis, Urbis, novæque arcis
custodiam ac supremam armorum præse-
cturam suscepit. Patres Societatis (a) †
Jesu suis quidem redivibus, quos vel ex li-
beralitate morientium, vel ex Monaste-
rio Canonicorum S. Augustini, quod ab
Electore Swikardo accepere, sed absque
domo propria hæctenus vixerant, à Capi-
tulo Mariano in Sacellum (b) Ecclesiæ
Sanguini Redemptoris sacrum, & pro lo-
cario in domum, ab Henningio Goede-
nio ad occidentales gradus exstructam,
quondam recepti. Pro iis Elector Stor-
terheimiani Palatii aream & rudera emit,
assignavit in futuri Collegii fundum: ad-
ditum in vicinia S. Laurentii fanum, in
quo dum usque propriam ædem Numini e-
rigerent, divina peragerent. Priusquam
Herbipolim repeteret Elector, † utrius-
que Religionis Clerum ad prandium vo-
cat, inter alia hoc potissimum inhibet, ne
verba ad populum facientes à præcep-
tis vitæ Christianæ ad convicia in discre-
pantem ritum deflecterent. Veritatem
suo candore sine calumniis apparere, ad
has sibi malè conscios refugere, nec iis au-
ditores ad pietatem, aut zelum veri, sed
ad livorem tantum animari, & pestilen-
tem Reip. æmulationem. * Firmatis †
omnibus, & emendatis in melius, Herbipolim

(a) Vide supra ad annum MDLXXXIX.

(b) De cujus initio vid. supra lib. 1. n. 21.

(c) Vid. sup. ad annum MDCLX.

polim abitus paratur. Postquā intercedente † apud Cæsarem Electore, Civitas, agnitâ per Legatum culpâ, factâque per eundem humi prostratum deprecatione, à nexu proscriptionis absoluta est.

*Civitas à bā-
no absolvi-
tur.*

Unum supererat, quominus Erfurten-
sia consummata viderentur: † Saxoniam
Duces, Thuringiæ Landgravii varias lites
cum Urbe jam ab antiquissimis tempori-
bus habuere, modo jura, nunc terræ in
controversiam tractæ. Adpromisit nunc
Electo Saxo auctoritate sua lites sopien-
das. Moguntinus Baron in Reiffenbergium
legat, conventus Lipsiæ habitus, ubi
Præfectura Kapplendorff ac Rudelstadi-
um majus Ducibus cessum, illi prætensæ
in Erfurtenfi territorio superioritati renun-
ciarunt. Comitatus Mühlberg & Ton-
dorff, si daretur creditum, cessi prote-
ctio Urbis Domino relicta: de conducen-
di jure, multarum hætenus litium causâ
conventum, ut Elector personas, Prin-
cipes bona conducirerent, controversiæ
Gleichenses multiplicibus legibus sublata
nisi quod superioritatis, aut exemptionis
præsentio Spirensi Camera submitteretur,
atque sic variis pactis, datis aliis, aliis re-
tentis, proscriptæ lites, divisa territoria,
distincti dominatus, amicitia, studia, u-
tilitates, adversus quosvis conjuncta
sunt.

Historiæ futurorum temporum, † si con-
texere libuerit, apparatus dabunt rerum

XXXVI

*Pacta &
stabilita con-
cordia cum
Saxonibus.*

Apparatus

XXXV

II.

*hū-
futura Hi-
storia.*

Z